

Visitationstal i Torsåkers kyrka, den 26 mars 2017

Inledning

Härmed förklarar jag visitationsstämman öppnad

Visitationer har funnits i kyrkan i långa tider och syftet har varit att församlingar och pastorat ska hålla sig till den kyrkliga ordningen, att inventarier och lokaler ska vara i god ordning. Tidigare skedde det vart sjätte år, nu vart fjärde. Förändringen har skett utifrån insikten att sex år är för sällan och dessutom är fyra år en bra frekvens eftersom det är kyrkoval vart fjärde och likaså ska församlingsinstruktionen vart fjärde år ses över och vid behov revideras.

Senaste visitationen var för fyra år sedan och då var biskopen här. En visitation i dag är en blandning av att kontrollera inventarieförteckningar och att föra samtal med personal, förtroendevalda och ideella medarbetare. Allt kommer inte att sägas i talet, men det kommer att kompletteras med ett protokoll som kommer att sändas till församlingen.

Visitationen har förbättrats av tidigare stiftsadjunkten Tina Johansson och ett besök har gjorts av kyrkoinspektör Kajsa Berg. Själva visitationen har ägt rum under onsdag och torsdag då jag besökt Torsåker tillsammans med Mats Lagergren som notarie.

Visitationen inleddes med en mässa i Torsåkers kyrka och den följdes av samtal om gudstjänstlivet, ett besök på kyrkogården och en genomgång av inventarieförteckningen. Sen begav vi oss raskt till äldreboendet Spelmanen där vi firade passionsandakt och ett samtal med föreståndaren och representanter för personalen.

Sedan gick vi neråt i åldrarna och besökte juniorgruppen som hade bakat prostkaka och förbättrats intressanta frågor. Efter samtalet fortsatte vi till pingisrummet där de utmanade oss. Därefter mötte vi församlingskåren som berättade om sin verksamhet innan den första dagen avslutades med ett besök i kören – som på grund av detta fick 45 minuters kortare övningsstid.

Torsdagen inleddes med morgonbön och personalsamling där vi framför allt talade om de visioner som finns formulerade i församlingsinstruktionen. Efter det begav vi oss över gatan till skolan där vi mötte rektorn, förskolechefen och en lärare i ett samtal om samarbete mellan skola och kyrka. På eftermiddagen firade vi en passionsandakt i församlingshemmet innan vi begav oss till Hofors för samtal med kyrkoherde, kyrkorådets ordförande kamrer och ytterligare medarbetare. Temat var olika former av samverkan mellan församlingarna. Torsdagen avslutades med en församlingsafton och ett samtal om visioner. Hur vill vi att det ska se ut i Torsåker om tio år.

I protokollet kommer det att redogöras för allt det vi gjort och tagit upp under dessa dagar. I dag kommer jag endast att ge er några rekommendationer.

Visioner

Vi avslutade som visitationen med att på församlingsaftonen tala om visioner och frågan om hur vi önskar att det ska se ut om tio år om allt vore perfekt. Många goda förhoppningar kom fram under den kvällen. Förvånansvärt många handlade om att det skulle fortsätta att vara som det är. Det kan tolkas på många sätt men det säger väl något om det arbete som ni alla utför redan idag. Det är gott så men det händer hela tiden saker som gör att vi ska förnya oss – och det är ni också inne på.

En sak som också kom fram är frågan om återväxten. Hur engagerar vi nya generationer i gudstjänstliv och församlingarnas liv? Det är en fråga som vi alltid måste ställa oss, så som alla

generationer gjort före oss. Det här är ni väl medvetna om men jag vill ändå uppmana er att arbeta vidare med det. I protokollet kommer ni att få en sammanställning av alla visioner.

Jag vill uppmana er att fortsätta att arbeta systematiskt med visionen. En gemensam vision blir ett instrument som hjälper oss att gå åt samma håll. Visionen blir också ett viktigt redskap för att pröva vad vi egentligen skall göra, en hjälp när vi skall prioritera vår verksamhet. Ni gör redan så mycket om och om ni ska inleda något nytt måste ni kanske lämna något. När jag tittar på er verksamhet ser jag köror, barn-och ungdomsgrupper, vuxengrupper, samlingar i församlingskåren, studiecirklar, bibelstudiegrupper och en Luthercirkel. Det finns många idéer om verksamheter men det finns en gräns för hur mycket man klarar av och då måste man prioritera för att på bästa sätt kunna uppnå visionen.

Samverkan

Jag skall inte citera mig själv, men jag kan säga så mycket som att jag har sagt något om humlor och Torsåkers församling. Ni har som redan sagts en stor verksamhet, ni har bra ordning på allt och ni får det att gå ihop trots att ni inte är så stora.

Men ni är ganska små och allt kan man kanske inte klara av att göra själv. Vid besöket i Hofors församling fördes ett samtal om samverkan och frågan vad ni kan göra tillsammans för att bli bättre rustade för att möta framtiden. Vi talade om att dela på tjänster, planera tillsammans, och mycket mer. Mycket av det gör ni redan men det kan utvecklas, till exempel genom gemensam rekrytering, både att ni delar på tjänster och att ni tänker samman i annonseringen av tjänster. Vi talade också om gemensamma inköp och gemensamma arrangemang. Väldigt konkret talades om en gemensam resa med juniorerna något som också kan bidra till glädjen när vi ser att vi är många. Min uppmaning till er alla är att fördjupa samarbetet med Hofors så att ni klarar av att möta framtiden på ett bra sätt. Det gäller både ekonomi och verksamhet.

Ni har samverkan också med skolan där ni bjuder in barnen till olika aktiviteter. I Torsåker ser barnen skolan från skolgården och redan så blir kyrkan en del av barnens liv. I samtalet märktes goda intentioner och att skola och kyrka är överens. Då blir det väldigt bra. Barnen är i kyrkan vid ett antal förutbestämda tillfällen, julvandringar, kyrk-kikar-vandringar och i samband med allhelgonahelgen då det även blir samtal om döden. Fortsätt med det, barnen måste ju få del av sin bygds historia.

I förskolan fick man välja något i sin närmiljö som man skulle göra ett projekt av och när barnen fick rösta föll valet på kyrkan och sedan lekplatsen. Vi fick ta del av dokumentationen där barnen hade skrivit och ritat men även byggt kyrkan i papper maché och i Lego. Så ni förstår att femåringarna i Torsåker är väldigt insatta i kyrkan. Fortsätt med er goda samverkan som innefattar många andra. Förutom skola och förskola har vi bland annat hört om blomsterfonden och idrottsföreningen, Torsåkers IF. Jag ska inte räkna upp allt här men det är viktigt att samverka, att ha ren dialog och att vara en del av bygden. Det är viktigt för hela bygdens skull.

Inventarier

En del av uppgiften vid visitationen är att kolla så att ni sköter era inventarier och att ni upprättar inventarieförteckningar på rätt sätt. Enligt kulturminneslagen ska två ansvarig utses och kyrkoordningen har preciserat det till kyrkoherden och en kyrkvård. Torsåker – och för övrigt hela Svenska kyrkan – har ett kulturarv som vi har fått och som vi ska förvalta. Jag har gjort stickprov och funnit att allt sköts väl här i församlingen. Vid förra visitationen

uppmnade jag er att rensa bort sådant som inte skall vara med i inventarieförteckningen. Det har ni åtgärdat, nu finns det upptaget som ska vara där och det är i god ordning. Dessutom har ni återfunnit antependiet som vi inte hittade vid förra visitationen. Det visade sig att det låg underst i en låda tillsammans med flera andra vackra saker så det var aldrig borta. Ni har mycket fina och värdefulla saker i kyrkan, ett skåp som är från 1000-talet, ett rökelsekar från 1350-talet och mycket mer. Tänk vilket arv ni är satta att förvalta.

Alla känner inte till detta. Ordna gärna med visningsgudstjänster eller något annat där församlingsborna får möjlighet att se allt det fina som finns och som är en del av ert arv efter att människor under lång tid har levt och verkat här på orten.

Gudstjänstliv

Vi har talat mycket om gudstjänstlivet i församlingen. Tittar man på statistiken så ser man att ni hänger med bra. I huvudgudstjänsterna har ni ökat deltagande på senare år. En orsak som ni tagit upp är kvällsmässorna där konfirmander och faddrar medverkar. Det talar för att när fler medverkar kommer fler till gudstjänsten. Kanske är det hemligheten, att många är med och får uppgifter. Det blir tydligt att gudstjänsten inte är ett uppträdande utan något vi gör tillsammans. Kanske skulle det, precis som ni säger i er församlingsinstruktion, vara bra att arbeta för mer medverkan också i de övriga gudstjänsterna.

Det som inte fungerar så bra är familjegudstjänsterna. Ni har talat om att det är svårt att samla familjerna på helgerna. Kanske skulle ni satsa mer på vardagsgudstjänster där ni bjuder in familjerna. Gud och spagetti är något som nämnts, att samla familjer till måltid och sedan sluta med en vardagsgudstjänst. Det konceptet har använts på andra håll och det underlättar för familjer, man ska ju ändå äta.

Kyrkorummet

En uppgift som jag har är att titta på era lokaler och framför allt kyrkorummet. Här behöver man bara komma in i er kyrka för att konstatera att den är stor, fin och välrustad. Jag skall inte säga så mycket mer om det, eftersom biskopen tog upp det redan vid förra visitationen men jag vill ändå peka på kapellet och inte minst altarbordet som man till och med kan spela på. Det får bli en tacksägelse till Gunnar Sehlberg som ni tog avsked av i fredags. Han har varit med under många år och han har varit drivande i allt detta. Han fick vara med och se att allt blev färdigt och vi får vara tacksamma över allt han gjort och betytt. Jag tänker på det även när jag ser staketet och vägen som har sänkts. Särskilt de gröna grindarna är så vackra när man ser dem mot det svarta.

Kyrkogården

I dag finns en minneslund och där lägger många saker fast det egentligen inte finns plats. Det pekar på ett behov av att smycka och att lämna minnessaker. Kanske skall ni överväga att anlägga en askurnlund. Det är ett bra alternativ till minneslund där man får en minnessten eller en platta över dem som gått bort. En rekommendation är att ni tittar över och ser om det är möjligt.

Församlingslivet

Vi har besökt några grupper, både vuxna och barn. Vi har inte sett allt men det vi sett är engagerade människor och bra grupper. Inte minst juniorerna som bjöd oss på prostkaka. De ska ha särskild eloge för kakan och för att de ställde så bra frågor. Ni har många fler grupper och det vi kan säga är att vi tydligt ser en god stämning, en god anda. Var rädda om det, bevara den goda andan.

Till er skall jag inte säga att ni skall utöka verksamheten, ni har en förhållandevis stor och viktig verksamhet. Till er skall jag väl säga att om ni skall utöka med nya verksamheter får ni nog prioritera, för ni kan nog, i dagsläget, inte göra så mycket mer. Man kan inte göra allt men både jag och notarien är imponerade över det ni gör. Det syns också i statistiken.

Församlingsinstruktionen

Vi har gått igenom er församlingsinstruktion. Den är ett och ett halvt år och har två och ett halvt år på sig innan den ska förnyas. Eftersom jag är citerad i den så kan jag ju inte ha något att erinra, men det skulle jag inte haft ändå. Den är bra och ni har också formulerat visioner i den. Aktualisera den och låt den få betyda något i ert arbete.

Förtroendevalda

Något behöver sägas om de förtroendevalda. Visst är det ett fint ord. Vald att ha förtroende, vald i förtroende. Det jag har sett och hört är att ni har engagerade och kunniga förtroendevalda här i Torsåker, både i nuläget och genom tiderna. Ert uppdrag är att styra här i församlingarna och det gör ni samtidigt som ni håller isär rollerna med styrning och ledning. Er uppgift är att ordna så att det finns goda förutsättningar till ett rikt församlingsliv och jag vill uppmana er att ta tag i visionsarbetet och arbetet med församlingsinstruktionen. Jag önskar ert allt gott i ert stora och viktiga uppdrag som förtroendevalda och citerar predikan där er kyrkoherde uppmanade till att våga säga ja till uppdrag. Det gäller både er som har sagt ja och dem som kanske skulle vilja. Ställ upp på listorna, det behövs kunniga och engagerade människor.

Personal

Ni skall vara stolta över er personal här i pastoratet. De är ett gäng som gör väldigt mycket. Här håller man sig heller inte till sitt revir och bevakar det. I stället hjälper alla till med många saker och ställer upp för varandra, allt för församlingens bästa. I och med det blir all verksamhet all personals hjärtefrågor det är fantastiskt att höra när ni beskriver arbetet. Ni är ganska unika i detta. Fortsätt med det, det smittar av sig på andra och blir till glädje för andra. Ni har en kyrkoherde som leder och lyssnar. Det leder till mycket bra verksamhet och när ni trivs ihop blir det ringar på vattnet. Var tacksamma för er personal och var tacksamma för er kyrkoherde som leder och lyssnar.

Slutord

Allt det vi skall göra är ett uppdrag från Kyrkans Herre. Därför är det viktigt att be för gudstjänstlivet och församlingslivet, för förtroendevalda, personal och församlingsbor. Jag vill uppmana er alla att ta den uppgiften på största allvar. Det betyder något för det är så vi bygger gemenskap och glädje.

Ordet är fritt

Tidigare visitationer handlade om kyrkoherdens ämbetsutövning. Så är det inte idag, nu är det församlingen som visiteras och nu är ordet fritt om någon vill säga något.

Ingen begär ordet

Återigen ett stort tack för de här dagarna och för att vi har blivit väl mottagna. Allt gott i ert gudstjänstliv och församlingsliv.

Som ett slutord vill jag läsa från Johannesevangeliet

Jesus sade:

Ni har inte utvalt mig, utan jag har utvalt er och bestämt er till att gå ut i världen och bära frukt, frukt som består.

Torsåker den 26 mars 2017

Jan Anders Jansson
Kontraktspastor

Mats Lagergren
Notarie